

insp. mgr Waldemar Regulski

T - I - 3/13/1325/12

A N A L I Z A

PRZYJMOWANIA, ROZPATRYWANIA I ZAŁATWIANIA SKARG I WNIOSKÓW, DOTYCZĄCYCH FUNKCJONARIUSZY I PRACOWNIKÓW POLICJI WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO W 2012 ROKU

W 2012 r. do Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. oraz jednostek **podległych** wpłynęło ogółem **479 skarg** (w analogicznym okresie roku ubiegłego - **481; spadek o 2 skargi**).

Bezpośrednio do Wydziału Kontroli Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. wpłynęło **219 skarg, tj. 45,7 %** ogólnej ilości skarg, natomiast do jednostek w terenie – **260**.

Z łącznej sumy **219** skarg przesłanych do Wydziału Kontroli, funkcjonariusze tej komórki załatwili **81 skarg (tj. 37 %)**, natomiast pozostałe sprawy przesłane zostały celem załatwienia do jednostek niższego szczebla, zgodnie z uprawnieniem wynikającym z art. 232 § 1 k.p.a.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono ogółem **478 skargi** (w 2011 r. - **473; wzrost o 5**). Spośród **478** załatwionych skarg – **25** wpłynęło do jednostek na przełomie 2011/2012 r.; do wyjaśnienia w roku bieżącym pozostało natomiast **26** skarg. Z ogólnej liczby skarg – **32** przekazano według właściwości do prokuratury lub innego organu właściwego rzeczowo do ich rozstrzygnięcia.

W inny sposób załatwiono łącznie **66** spraw, z czego - w **11** przypadkach skarga została wycofana, zaś w **28** przypadkach podtrzymano wcześniej zajęte stanowisko w sprawie, powiadamiając o tym fakcie autora skargi.

Natomiast w kolejnych **4**, skorzystano z możliwości wynikającej z treści art. 239 k.p.a. - i nie informowano skarżącego o powyższym. W trakcie **17** postępowań wyjaśniających, z uwagi na nie dające się usunąć rozbieżności w dokonanych ustaleniach, odstąpiono od zajęcia jednoznacznego stanowiska w sprawie. Natomiast **6** spraw pozostawiono bez rozpoznania, z uwagi na nieusunięcie w wyznaczonym terminie braków związanych z należywym ustaleniem przedmiotu sprawy.

W 2012 r. wskaźnik skargowości (w odniesieniu do liczby skarg załatwionych we własnym zakresie) wyniósł **0,18** (tyle samo co w 2011 r.)

Z ogólnej liczby **446** skarg rozpatrzonych we własnym zakresie potwierdzono **35**, co daje wskaźnik **7,80 %** (tyle samo co w 2011 r.) Uwzględniając natomiast łączną ilość załatwionych spraw, tj. **478** - wskaźnik ten wynosi **7,32 %**.

Odnosząc powyższe dane do ilości skarg potwierdzonych - wskaźnik ten kształtuje się na poziomie **0,014** skargi na 1 funkcjonariusza (w 2011 r. - **0,013**).

UWAGA: Szczegółowe dane dotyczące ilości złożonych, rozpatrzonych oraz potwierdzonych skarg, jak również wysokości wskaźnika skargowości i potwierdzalności, przedstawione zostały na dalszych stronach niniejszej ANALIZY.

W okresie sprawozdawczym, w ramach przyjęć interesantów w sprawach skarg i wniosków, w województwie lubuskim przeprowadzono ogółem **591** rozmów (w 2011 r. - **632**), przy czym kierownicy jednostek oraz ich zastępcy przyjęli łącznie **357** osób, tj. o **14** mniej niż w roku 2011. Z ogólnej ilości **591** spraw - funkcjonariusze Zespołu Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli KWP w Gorzowie Wlkp. przeprowadzili łącznie **180** rozmów, tj. **30,5 % ogółu**, (w 2011 r. odpowiednio – **173; 27,4 % ogółu**).

Rodzaje skarg / zarzutów przyczyny ich wnoszenia

Zestawienie danych, dotyczących ogólnej liczby skarg rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym oraz załatwionych we własnym zakresie przez jednostki Policji woj. lubuskiego pozwala na stwierdzenie, iż najwięcej skarg odnotowano odpowiednio w następujących kategoriach:

- ***czynności procesowe, administracyjne z ustawy o Policji i inne***
– odpowiednio **318 i 299** (w 2011 r. - 331 i 323),
- ***załatwianie skarg***
– wszystkie **60** rozpatrzono we własnym zakresie (w 2011 r. - 40),

- ***niehumanne lub poniżające traktowanie***
– odpowiednio **34 i 29** (w 2011 r. - 24 i 18),
- ***niekulturalny stosunek do obywatela***
– odpowiednio **32 i 30** (w 2011 r. – 29 i 27),
- ***inne***
– odpowiednio **16 i 13** (w 2011 r. - 10 i 9),
- ***naruszenie prawa do wolności***
– odpowiednio **10 i 7** (w 2011 r. – 10 i 7),
- ***postępowanie policjantów/pracowników poza służbą/pracą***
– wpłynęło **6 rozpatrzonych we własnym zakresie** (w 2011 r. – 13 i 7),
- ***skargi policjantów/ pracowników***
– wpłynęły **2, które zostały rozpatrzone we własnym zakresie**
(w 2011 r. – 2),
- ***zachowania korupcyjne***
- w 2012 r. i 2011 nie wpłynęła żadna skarga,

W porównaniu do 2011 r. - w okresie sprawozdawczym stwierdzono tendencję malejącą w odniesieniu do ilości złożonych skarg (z 481 do 478, tj. o 3). Natomiast liczba spraw załatwionych wzrosła (z 473 do 478, tj. o 5).

Na przestrzeni ostatnich 10 lat ilość złożonych skarg przedstawiała się następująco :

- ✓ 2002 r. – wpłynęło **415** skarg
- ✓ 2003 r. – wpłynęło **420** skarg
- ✓ 2004 r. – wpłynęło **526** skarg
- ✓ 2005 r. – wpłynęło **490** skarg
- ✓ 2006 r. – wpłynęło **552** skargi
- ✓ 2007 r. – wpłynęło **514** skarg
- ✓ 2008 r. – wpłynęło **559** skarg
- ✓ 2009 r. – wpłynęło **563** skargi
- ✓ 2010 r. – wpłynęło **547** skarg

- ✓ 2011 r. – wpłynęło **481** skarg
- ✓ **2012 r. – wpłynęło 479 skarg.**

Z powyższego zestawienia wynika, iż od 2002 r. odnotowano zdecydowany wzrost liczby złożonych skarg (z 415 do 526). Natomiast w 2005 r. wpłynęło o 36 skarg mniej niż w 2004 r. W 2006 r. ponownie nastąpił wzrost liczby złożonych skarg o 62, w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2007 r. zmalała liczba złożonych skarg o 38, w porównaniu z rokiem 2006 r. W 2008 r. nastąpił – wzrost o 41, a w 2009 r. – o kolejne 4 skargi. Rok 2010 zapoczątkował tendencję spadkową liczby wpływających skarg, ponieważ złożono ich o 16 mniej, niż w roku 2009. Tendencja ta powtórzyła się również w 2011 r., gdzie wpłynęło o kolejnych 66 skarg mniej niż w roku poprzednim, aktualnie w roku 2012 o 2 mniej niż w roku poprzednim.

Najwięcej skarg w 2012 r. - uwzględniając ilość zatrudnionych funkcjonariuszy – rozpatrzono we własnym zakresie na policjantów następujących jednostek Policji (wg wysokości wskaźnika skargowości):

✓ KPP Międzyrzecz	0,42
✓ KPP Słubice	0,26
✓ KPP Żary	0,25
✓ KPP Wschowa	0,22
✓ KMP Gorzów Wlkp.	0,20
✓ KPP Sulęcín	0,20
✓ KPP Żagań	0,20

Najniższy wskaźnik skargowości odnotowano natomiast w przypadku jednostek:

✓ KWP Gorzów Wlkp.	0,10
✓ KPP Krosno Odrz.	0,10
✓ KPP Świebodzin	0,10
✓ KMP Zielona Góra	0,17
✓ KPP Strzelce Kraj.	0,18
✓ KPP Nowa Sól	0,19.

Uwaga: wskaźnik skargowości w skali całego województwa wyniósł 0,18, tak samo jak w 2011 r.

W przypadku natomiast skarg potwierdzonych, w poszczególnych kategoriach ich kolejność prezentuje się następująco:

- ✓ **czynności procesowe, administracyjne, z ustawy o Policji i inne – 18,**
co stanowi **8,69 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie (w 2011 r. – odpowiednio 26 i 8,04%),
- ✓ **załatwianie skarg – 7,**
co stanowi **11,66 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie (w 2011 r. – odpowiednio 3 i 7,5%),
- ✓ **inne - 5,**
co stanowi **38,46 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie (w 2011 r. – odpowiednio 3 i 33,33 %),
- ✓ **niehumanitarne lub poniżające traktowanie – 2,**
co stanowi **6,89 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie (w 2011 r. – nie było skarg potwierdzonych w tej kategorii),
- ✓ **niekulturalny stosunek do obywatela – 1,**
co stanowi **3,33 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie (w 2011 r. – odpowiednio 2 i 7,4 %),
- ✓ **skargi policjantów/pracowników – 1,**
co stanowi **50 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie (w 2011 r. – odpowiednio 1 i 50 %),
- ✓ **postępowanie policjantów/pracowników poza służbą – 1,**
co stanowi **16,66 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie (w 2011 r. – nie było skarg potwierdzonych w tej kategorii).

W kategoriach: naruszenie prawa do wolności oraz zachowania korupcyjne - nie odnotowano żadnego przypadku skargi potwierdzonej.

Odnosząc natomiast powyższe dane do poszczególnych jednostek Policji garnizonu lubuskiego stwierdzono, że najczęściej potwierdzonych skarg odnotowano w przypadku funkcjonariuszy następujących komend:

- ✓ KPP Żary - 10
- ✓ KMP Zielona Góra - 6
- ✓ KMP Gorzów Wlkp. - 4
- ✓ KWP Gorzów Wlkp. - 3
- ✓ KPP Nowa Sól - 3
- ✓ KPP Międzyrzecz - 2.

Natomiast w każdej z nw. jednostek, tj.: KPP Krosno Odrz., KPP Strzelce Kraj., KPP Wschowa, KPP Sulęcín, KPP Słubice oraz KPP Żagań – spośród wszystkich załatwionych skarg, odnotowano po 1 przypadku skargi potwierdzonej. W KPP Świebodzin - nie odnotowano takiego rodzaju skarg.

Przedstawiając jednak tę problematykę, w kontekście wysokości wskaźnika potwierdzalności skarg, kolejność ta przedstawia się w następujący sposób :

✓ KPP Żary	- 21,70 %
✓ KPP Nowa Sól	- 10,30 %
✓ KPP Krosno Odrz.	- 8,30 %
✓ KMP Zielona Góra	- 8,30 %
✓ KWP Gorzów Wlkp.	- 7,50 %
✓ KPP Sulęcín	- 6,70 %
✓ KPP Międzyrzecz	- 6,50 %
✓ KPP Wschowa	- 6,20 %
✓ KPP Strzelce Kraj.	- 5,90 %
✓ KMP Gorzów Wlkp.	- 4,80 %
✓ KPP Słubice	- 3,60 %
✓ KPP Żagań	- 3,20 %

KPP w Świebodzinie nie odnotowała żadnej skargi potwierdzonej.

Dane przedstawione w tabeli pt. „Zestawienie ogólnej liczby skarg i zarzutów zawartych w poszczególnych kategoriach, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym” pozwalają natomiast na stwierdzenie, iż najwięcej zarzutów na funkcjonariuszy woj. lubuskiego rozpatrzono w kategoriach:

- ✓ **czynności procesowe, administracyjne, z ustawy o Policji i inne – 425**,
co stanowi 63,3 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2011 r. – odpowiednio 462 i 65,2%),
- ✓ **niekulturalny stosunek do obywatela – 69**,
co stanowi 10,3 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2011 r. – odpowiednio 67 i 9,4 %),
- ✓ **niehumanitarne lub poniżające traktowanie – 64**,
co stanowi 9,5 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2011 r. – odpowiednio 64 i 9 %),
- ✓ **załatwianie skarg – 60**,
co stanowi 8,9 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2011 r. – odpowiednio 40 i 5,6 %),

- ✓ ***inne – 26,***
co stanowi **3,9 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 16 i 2,2 %),
- ✓ ***naruszenie prawa do wolności – 16,***
co stanowi **2,4 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 38 i 5,3 %),
- ✓ ***postępowanie policjantów/ pracowników poza służbą/pracą – 8,***
co stanowi **1.2 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 17 i 2,4),
- ✓ ***skargi policjantów/ pracowników – 3,***
co stanowi **0,4 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 4 i 0,6 %),
- ✓ ***zachowania korupcyjne,***
nie rozpatrywano żadnego zarzutu w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – nie rozpatrywano żadnego zarzutu z tej kategorii).

Biorąc natomiast pod uwagę dane zawarte w tabeli pt. „Sposób rozpatrzenia zarzutów podnoszonych w poszczególnych kategoriach w 2012 r.” stwierdzić należy, iż najwięcej formułowanych przez skarżących zarzutów, dotyczyło działań policjantów związanych m.in. z:

- ✓ ***interwencjami – 96, z czego 3 potwierdzono***
co stanowi **14,3 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 110 i 4 oraz 15,5 %).

Dokonywane analizy problematyki skargowej wykazują, iż zarzuty tego rodzaju zajmują pierwsze miejsce w rankingu spraw rozpatrzonych, na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat.

Niezmiennie od wielu lat - zarzuty podnoszone w związku z wykonywanymi przez policjantów czynnościami są wielorakie – dotycząc zarówno kwestii merytorycznej jak i formalnej, sprowadzając się przede wszystkim do *kwestionowania samej zasadności podjęcia interwencji, jak również nie zachowania przez policjantów określonej procedury prawnej, regulującej podjęte przez nich konkretne działania.*

- ✓ ***czynnościami dochodzeniowo-śledczymi/ zabezpieczaniem mienia –72,***
z czego **1 potwierdzono**
co stanowi **10,7 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 74 i 3 oraz 10,4%).

Najczęstszym powodem kierowania tych zarzutów jest subiektywna opinia zainteresowanego, sprowadzająca się do negatywnej oceny czynności procesowych, wykonywanych w związku z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym.

Autorami skarg w tych przypadkach są z reguły obie strony postępowania, z pewną przewagą osób pokrzywdzonych (zdarzają się też osoby bliskie, nie będące uczestnikami postępowania). Składając skargę starają się one wpłynąć na tok tego postępowania, wnioskując głównie o:

- ✓ *wykonanie dodatkowych czynności procesowych,*
- ✓ *przyśpieszenie terminu jego zakończenia,*
- ✓ *właściwe realizowanie przysługujących uprawnień,*
- ✓ *skuteczniejsze działanie w kierunku odzyskania utraconego mienia.*

Kierując skargę, jej autor niejednokrotnie nie posiada wystarczającej wiedzy nt. obowiązującej procedury prawnej, regulowanej głównie przepisami k.p.k., zarzucając Policji zaniechanie bądź niewłaściwe wykonanie czynności procesowych (w tym - m.in. oględzin), w przypadku gdy faktycznie czynności takie zostały wykonane prawidłowo. Zarzucając złą wolę lub stronniczość, kwestionuje się treść zapisów poczynionych w protokołach przesłuchania, konfrontacji czy też oględzin.

Z pewnością jednak nie można pominąć sytuacji, kiedy rzeczywiście, w wyniku pewnej rutyny lub - z drugiej strony - braku doświadczenia zawodowego jak i przeciążenia obowiązkami służbowymi, policjanci (głównie służb dochodzeniowo - śledczych), popełniają pewne błędy, skutkujące składaniem skarg.

- ✓ ***niekulturalnym stosunkiem do obywatela – 69***, z czego **1 potwierdzono** co stanowi **10,3 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 67 i 2 oraz 9,4 %),

Wnoszenie tego rodzaju zarzutów powodowane jest w głównej mierze oczekiwaniem społecznym ze strony funkcjonariuszy Policji – jako funkcjonariuszy publicznych - prezentowania wysokiego poziomu kultury osobistej oraz poszanowania przez nich zasad poprawnego zachowania. W wielu również przypadkach – stanowcze i zdecydowane działanie policjantów odbierane jest jako niepoprawne zachowanie.

- ✓ ***inne – 65***, z czego **7 potwierdzono** co stanowi **9,7 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 87 i 8 oraz 12,3 %).

Najczęstsze uwagi kierowane pod adresem funkcjonariuszy z tej kategorii zarzutów dotyczą w szczególności: *nie podanie swoich danych osobowych w trakcie wykonywanych czynności służbowych, sposób wykonywania czynności służbowych w ramach realizacji niebieskiej karty, działań podejmowanych w związku z zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego pojazdu (data ważności wystawionego pokwitowania, zniszczenie ww. dokumentu).*

- ✓ **bezczynością / opieszałością – 57**, z czego **5 potwierdzono** co stanowi **8,5 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 44 i 8 oraz 6,2 %).

Powodem wnoszenia skarg tego rodzaju jest m.in. zarzucany brak reakcji funkcjonariuszy na wnoszone zawiadomienia o popełnieniu drobniejszych przestępstw lub wykroczeń, odmowa podjęcia interwencji lub znaczne opóźnienie przy jej podejmowaniu.

Zarzuty dotyczące tej kategorii, w większości przypadków, wiążą się z błahymi zdarzeniami, które jednak w ocenie samych zainteresowanych, postrzegane są jako ich indywidualne, ważne problemy.

Z tego też względu, zbyt pochopna decyzja o niepodjęciu działań - urastając do rangi osobistego problemu skarżącego - tworzy negatywną opinię o Policji, od której każdy obywatel ma prawo oczekiwać pomocy we właściwym załatwieniu jego sprawy.

Jak wynika ze statystyk policyjnych, powyższe zdarzenia stanowią znaczny procent zgłoszeń, przyjmowanych w toku codziennej służby, i najczęściej dotyczą:

- ✓ *zakłócania ciszy nocnej,*
- ✓ *konfliktów małżeńskich, sąsiedzkich,*
- ✓ *naruszania przez kierujących pojazdami przepisów ruchu drogowego.*

W sytuacji takich zgłoszeń, na uwagę zasługuje wysoki poziom oczekiwań i aktywności osób, które chcą wyegzekwować od Policji np. odzyskanie utraconego mienia, rozwiązanie istniejącego problemu lub załatwienie swojego interesu.

Nadal mają też miejsce takie sytuacje, w których policjant (dyżurny) stara się odwieść osobę od złożenia zawiadomienia o przestępstwie, argumentując to nikłymi szansami na ujawnienie sprawcy, bądź też pouczając go o konieczności załatwienia sporu między stronami, bez ingerencji Policji.

Zdarza się przy tym, iż takie lekceważące podejście do uzyskanego zgłoszenia znajduje automatycznie swe odzwierciedlenie w poziomie dokumentacji, sporządzanej na tę okoliczność (notatka zamiast zawiadomienia

o przestępstwie, bądź też w ogóle nie dokonanie jakiegokolwiek zapisu na ten temat).

✓ ***postępowanie w sprawach o wykroczenia – pozostałe – 44***, z czego **potwierdzono 2**

co stanowi **6,5 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 49 i 3 oraz 6,9 %).

Przyczynami wnoszenia tego rodzaju zarzutów są z reguły: *działania zmierzające do uniknięcia odpowiedzialności przed sądem, a w szczególności niedoprowadzenie do skierowania sprawy na drogę sądową oraz kwestionowanie rozstrzygnięć dokonanych przez policjantów.*

Przytoczone dane liczbowe jednoznacznie świadczą o tym, iż zaskarżane postępowanie funkcjonariuszy wiąże się w głównej mierze z opisanymi wyżej czynnościami policjantów, które - co należy podkreślić – z reguły dotyczą bezpośrednio wykonywanych przez nich codziennie obowiązków służbowych.

✓ ***Postępowanie w sprawach o wykroczenia – mandatowe – 41***, z czego **nie potwierdzono żadnego zarzutu**

co stanowi **6,1 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2011 r. – odpowiednio 36 i 1 oraz 5 %).

Najczęstszym powodem kierowania tego rodzaju zarzutów jest niezadowolenie z samego faktu podjęcia czynności wobec skarżących oraz ukaranie mandatem karnym, co wiąże się z nałożeniem odpowiedniej liczby punktów karnych. Kwestionują oni przede wszystkim dokonaną przez policjantów ocenę stanu faktycznego, jak również wysokość grzywny i ilość punktów karnych.

* * *

Reasumując powyższe wnioski należy stwierdzić, iż dane dotyczące poszczególnych kategorii skarg, jak i zarzutów (w zakresie ilości złożonych, rozpatrzonych oraz potwierdzonych spraw) - uwzględniając przyczyny powodujące ich składanie - stanowią niewątpliwie istotne źródło informacji o najczęściej popełnianych przez policjantów błędach oraz nieprawidłowych zachowaniach.

Z zaprezentowanych danych wynika, iż w znacznym stopniu winy za taki stan rzeczy należy upatrywać zarówno po stronie samego funkcjonariusza jak i jego przełożonego, jako odpowiedzialnego za nadzór nad jego pracą. Na uwadze należy jednak mieć również fakt, iż popełniane błędy wynikają też pośrednio z realiów, w jakich codzienna służba jest pełniona.

Analiza postępowań wyjaśniających, przeprowadzonych w minionym roku - w kontekście poczynionych ustaleń oraz oceny prawnej działania funkcjonariuszy Policji - pozwala na stwierdzenie, iż nadal podstawowymi źródłami i przyczynami rodzącymi skargi są:

W przypadku skarg potwierdzonych:

- ✓ *niewłaściwie wykonywane obowiązki służbowe, związane przede wszystkim z brakiem odpowiedniego nadzoru i kontroli ze strony bezpośrednich przełożonych;*
- ✓ *niedostateczna znajomość przez policjantów obowiązujących przepisów prawa, wynikająca z niewystarczającego poziomu wykszolenia zawodowego;*
- ✓ *przeciążenie obowiązkami służbowymi;*
- ✓ *lekceważenie obowiązków służbowych, brak rzetelności oraz poczucia odpowiedzialności i zrozumienia służebnej roli Policji wobec społeczeństwa;*
- ✓ *brak doświadczenia zawodowego, skutkujący nieumiejętnością opanowania emocji oraz właściwego rozstrzygnięcia skomplikowanych sytuacji konfliktowych;*
- ✓ *niewłaściwe zachowanie w stosunku do obywateli, wynikające niejednokrotnie z niskiego poziomu kultury osobistej oraz bezzasadnego poczucia bezkarności.*

W przypadku skarg niepotwierdzonych:

- ✓ *niedostateczny poziom wiedzy i błędna interpretacja przepisów prawnych przez skarżących;*
- ✓ *dążenie do uniknięcia odpowiedzialności karnej za popełnione czyny poprzez pomawianie policjantów o nadużycie uprawnień;*
- ✓ *usiłowanie włączenia Policji w wyjaśnianie spraw natury cywilno-prawnej;*

- ✓ *pieniactwo, złośliwość oraz próba tzw. "zrewanżowania się" funkcjonariuszowi za podjęte przez niego działania służbowe;*
- ✓ *brak konsekwentnego i stanowczego działania policjantów w czasie podejmowania czynności służbowych.*

Przykłady potwierdzonych zarzutów

I. Zarzut dotyczący opieszałości w prowadzeniu postępowania wyjaśniającego w sprawie skargi.

W dniu 08.08.2012 r. do jednostki Policji wpłynęło pismo skarżącego, dotyczące nieprawidłowo przeprowadzonej kontroli drogowej w dniu 05.08.2012 r., w tym braku podstaw do zatrzymania prawa jazdy przez funkcjonariuszy.

Z dokonanych w tej sprawie ustaleń wynikało, iż kopia przedmiotowego pisma została załączona do akt czynności wyjaśniających prowadzonych w trybie art. 54 Ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia*, natomiast oryginał został przekazany do Komendy Miejskiej Policji, celem przeprowadzenia postępowania skargowego w trybie przepisów Działu VIII Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*.

W ocenie organu do którego pismo zostało przekazane, jego treść - gdzie zostało m. in. wskazane cyt. „kontrola drogowa była przeprowadzona nieprawidłowo” uzasadniała przeprowadzenie postępowania skargowego, co jak ustalono nie było zamiarem zainteresowanego, który korzystając z przysługującego mu prawa złożył pisemne wyjaśnienia w sprawie o wykroczenie.

Kolejne pismo skarżącego z dnia 30.08.2012 r., które wpłynęło do KMP w dniu 07.09.2012 r. zatytułowane „skarga” zostało włączone do akt już prowadzonego postępowania skargowego, a dotyczyło opieszałości w czynnościach prowadzonych w sprawie o wykroczenie. Jednocześnie wobec stwierdzenia, iż postępowanie wymaga uzupełnienia o przesłuchanie wskazanych świadków na okoliczność zaistnienia wykroczenia, termin załatwienia sprawy został określony na dzień 15.10.2012 r. O niezrealizowaniu sprawy w terminie zakreślonym *Kodeksem postępowania administracyjnego* skarżący został poinformowany pisemnie w sposób prawidłowy (ze wskazaniem podstaw prawnych oraz faktycznych takiego działania tj. konieczności przesłuchania wnioskowanych przez obwinionego świadków).

Prowadzący skargę na opieszałość w prowadzeniu czynności służbowych w ww. postępowaniach uznał, iż kwestia ustalenia okoliczności popełnienia wykroczenia zarzucanego skarżącemu, w tym przesłuchania na tę okoliczność wskazanych przez niego świadków, winna być przedmiotem czynności wyjaśniających prowadzonych w sprawie o wykroczenie. Postępowanie skargowe należało natomiast zakończyć po ustaleniu prawidłowości przeprowadzenia kontroli drogowej. Kwestia natomiast winy, bądź jej braku, w zakresie czynu zarzucanego obwinionemu winna być rozstrzygnięta przez właściwy sąd.

Ustalenia te stały się podstawą do uznania za potwierdzony zarzutu opieszałości w prowadzeniu postępowania skargowego, a w konsekwencji sformułowania wniosków szkoleniowych opartych na studium opisanego przypadku. Z uwagi natomiast na przesłanie materiałów z czynności wyjaśniających do sądu, brak było możliwości zajęcia stanowiska w kwestii zarzutu opieszałości w odniesieniu do tego postępowania.

II. Zarzut dotyczący sposobu realizacji czynności służbowych przez funkcjonariuszy na miejscu zdarzenia.

W dniu 4.08.2011 r. funkcjonariusze jednej z jednostek Policji woj. lubuskiego, z polecenia dyżurnego udali się do kobiety, która zgłosiła, iż została napadnięta w swoim domu przez 3 kobiety i mężczyznę. Przybyli na miejsce policjanci dokonali rozpytania pokrzywdzonej, jej opiekunki oraz sąsiadki. Na podstawie relacji ww. osób ustalili, iż wskazane osoby chciały sprzedać pokrzywdzonej firanki, ale ww. wystraszyła się tego i zaczęła krzyczeć, iż chcą ją okraść. W konsekwencji powyższego osoby oddaliły się z miejsca zdarzenia. Mając powyższe na uwadze funkcjonariusze stwierdzili, iż wobec kobiety nie stosowano przemocy fizycznej oraz grózb, w związku z czym okoliczności zdarzenia nie wypełniały znamion przestępstwa. Następnie ww. podjęli bezskuteczne działania, mające na celu ustalenie danych personalnych osób, które oferowały zakup ww. rzeczy. Ponadto, ww. dążyli do ustalenia rysopisów osób, opisu pojazdu, którym się poruszali oraz dokonali penetracji terenu. W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż błędem funkcjonariuszy było zakończenie czynności, wykonanych w związku z przedmiotowym zdarzeniem, wyłącznie na poinformowaniu o ustaleniach służby dyżurnej. Z dokonanych ustaleń funkcjonariusze nie sporządzili żadnej dokumentacji. Powyższe było niezgodne z treścią obowiązującego wówczas *Zarządzenia nr 1426 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie metodyki wykonywania czynności dochodzeniowo-śledczych przez*

szużby policyjne wyznaczone do wykrywania przestępstw i ścigania ich sprawców (§40 ust. 4).

W związku z naruszeniem dyscypliny służbowej przez funkcjonariuszy podejmujących czynności na miejscu zdarzenia, z ww. przeprowadzono rozmowę dyscyplinującą.

III. Zarzut dotyczący odmowy przesłania do sądu wskazanej przez skarżącego dokumentacji sprawy.

W dniu 20.07.2011 r., pełnomocnik procesowy żony skarżącego zwrócił się do jednej z jednostek Policji z prośbą o przesłanie dokumentacji, dotyczącej interwencji Policji w dniu 28.01.2011 r. w domu położonym pod wskazanym adresem.

Jednocześnie, pismem z dnia 7.07.2011 r. ww. złożył pisemny wniosek do ww. sądu o dopuszczenie dowodu z dokumentacji Policji, dotyczącej przedmiotowej interwencji.

W odpowiedzi na powyższe, kierownik jednej z komórek organizacyjnych jednostki Policji przesłał wskazaną dokumentację do prowadzonego przez sąd postępowania.

Z dokonanych w sprawie ustaleń wynikało, że skarżący również jako strona postępowania cywilnego zwrócił się pismem z dnia 5.08.2011 r. do tej samej jednostki z prośbą o przesłanie do sądu kserokopii dokumentacji, dotyczącej interwencji w mieszkaniu stron, do której miało dojść w dniu 7 lub 8 września 2010 r.

W odpowiedzi na powyższe uzyskał informację, że wskazana dokumentacja może zostać przesłana wyłącznie na polecenie (wniosek) sądu lub prokuratury. W treści pisma, ww. stwierdził również, że przepisy *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. nr 133 z 1997 r. poz. 883 z późn. zm.)*, cyt.: „nie pozwalają udzielić danych ze zbiorów policyjnych osobom fizycznym”.

W związku z treścią przedmiotowej korespondencji, skarżący w dniu 17.11.2011 r. wystąpił do Komendanta wskazanej jednostki z wnioskiem o ukaranie dyscyplinarne funkcjonariusza za udostępnienie pełnomocnikowi żony danych ze zbiorów policyjnych.

W odpowiedzi na powyższe przeprowadzono w tej sprawie czynności wyjaśniające w trybie przepisów *art. 134 i ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji*. W dniu 22.11.2011 r. Komendant jednostki organizacyjnej odmówił

wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przesyłając skarżącemu kopię orzeczenia w przedmiotowej sprawie.

Skarżący nie wniósł zażalenia na przedmiotowe postanowienie kierując natomiast skargę z dnia 7.01.2012 r. stwierdził, iż cyt.: „Świadomie też występuję z tą prośbą po upływie terminu do wniesienia odwołania, gdyż obojętne mi jest to, czy z tego tytułu wymienionych wyżej funkcjonariuszy spotkają jakieś nieprzyjemności”.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzący uznał za potwierdzony zarzut skarżącego, dotyczący udostępnienia jednej ze stron informacji ze zbiorów Policji i przesłanie ich do sądu.

Nie budził wątpliwości fakt, że zarówno wniosek pełnomocnika strony, jak i skarżącego powinny być zostać rozpatrzone **odmownie**, gdyż obu wnioskodawców obowiązywał jednakowy stan prawny. W konsekwencji powyższego, odmowę przesłania żądanej dokumentacji skarżącemu należało uznać za uzasadnioną.

Powyższe, wynika bowiem z faktu, że obie strony swoje wnioski o udostępnienie danych ze zbiorów Policji, winni byli kierować (w ramach toczącego się postępowania cywilnego) wyłącznie do sądu. Dopiero ten organ, uwzględniając wnioski dowodowe stron, miał prawo w trybie *art. 248 § 1 k.p.c.* żądać przesłania wskazanej dokumentacji do prowadzonego postępowania cywilnego, uwzględniając przy tym przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o ochronie danych osobowych (z późn. zm.)*.

Stwierdzono również, że przesłanie przez funkcjonariusza dokumentacji, dotyczącej interwencji Policji, nie spowodowało negatywnych skutków dla skarżącego, gdyż również on był stroną prowadzonego przez ten organ postępowania.

Z treści bowiem *art. 23 ust.1. pkt 5 ustawy z dnia z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych* wynika, że cyt.: „Przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, **a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą**”.

Ustalenia te stały się podstawą do skierowania wystąpienia z poleceniem wzmożenia nadzoru w nad przestrzeganiem przepisów cyt. wyżej ustawy oraz sformułowania wniosków szkoleniowych opartych na studium opisanego przypadku.

Skargi dotyczące dyskryminacji, kobiet i dzieci

Z analizy danych skargowych za 2012 r. wynika, iż spośród ogółu **478** rozpatrzonych skarg **149** (tj. **31,2 %**) dotyczyło działań Policji podejmowanych wobec **kobiet lub dzieci**. W treści **149** spraw, które wpłynęły łącznie do wszystkich jednostek Policji garnizonu lubuskiego, sformułowano **184** zarzuty, które dotyczyły **kobiet i 1** – odnoszących się do **dzieci**.

UWAGA: Szczegółowe dane dotyczące liczby zarzutów odnoszących się do kobiet i dzieci, przedstawione zostały w tabeli pt. „Zestawienie liczby zarzutów dotyczących działań Policji podejmowanych wobec kobiet i dzieci”.

Odnosząc się natomiast do skarg, w treści których podnoszono zarzut dyskryminacji, to z danych statystycznych wynika, iż w 2012 r. nie odnotowano takiego przypadku (w 2011 r. – również nie odnotowano takiego przypadku).

* * *

W 2012r. do jednostek Policji wpłynęło również **5 wniosków dotyczących ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego** (w 2011 r. – 6).

Niezależnie od skarg i wniosków, rozpatrywano również **listy od obywateli**. Przykładowo - do KWP w Gorzowie Wlkp. w 2011 r. wpłynęło ogółem **126 listów** (96- w 2011 r.), których głównym tematem były przede wszystkim:

- ✓ *prośby o udzielenie informacji;*
- ✓ *prośby o udzielenie pomocy w załatwieniu spraw indywidualnych;*
- ✓ *informacje dotyczące popełniania przestępstw i wykroczeń;*
- ✓ *zagadnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego;*
- ✓ *inne sprawy.*

Listy te w większości przypadków przesyłane były do właściwych jednostek Policji w terenie, do wiadomości lub podjęcia niezbędnych działań. Niemniej jednak, **45** z nich zostały wyjaśnione przez funkcjonariuszy Wydziału Kontroli (tj. **35,7** ogółu złożonych, w 2011 r. odpowiednio 34 i 35,4).

Przyjmowanie interesantów w sprawach skarg i wniosków oraz problemy poruszane w rozmowach

W 2012 r. kierownictwo Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. oraz funkcjonariusze Zespołu Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli KWP przyjęli łącznie **159** interesantów w ramach skarg i wniosków (**181** - w **2011 r.**)

W jednostkach terenowych dane te przedstawiały się natomiast następująco: **411** - ogółem, z czego - **326** osoby zostały przyjęte przez kierownictwo jednostek (w **2011 r.** - analogicznie **451 i 363**).

Wszystkie jednostki organizacyjne Policji woj. lubuskiego w 2012 r. przyjęły natomiast ogółem – **570** osoby, w tym - kierownictwo – **336** (w **2011 r.** analogicznie **632 - 371**).

W zestawieniu tabelarycznym powyższe dane przedstawiają się w następujący sposób:

L.P	OKRES SPRAWOZDAWCZY	LICZBA PRZYJĘTYCH INTERESANTÓW	
		OGÓLEM	W TYM: PRZEZ KIEROWNICTWO JEDNOSTEK
1.	2003 r.	524	376
2.	2004 r.	497	309
3.	2005 r.	543	337
4.	2006 r.	627	393
5.	2007 r.	564	331
6.	2008 r.	574	346
7.	2009 r.	637	346
8.	2010 r.	632	348
9.	2011 r.	632	371
10.	2012 r.	570	336

Z powyższego zestawienia wynika, iż liczba interesantów przyjętych w jednostkach organizacyjnych Policji garnizonu lubuskiego w 2012 roku zmalała o 62 osoby w stosunku do roku 2011.

Procedura przyjmowania interesantów w jednostkach woj. lubuskiego jest od wielu lat zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i nie zmieniła się na przestrzeni ostatniego roku. Kierownicy komend oraz komisariatów nadal

przyjmują te osoby codziennie bądź w wyznaczonych dniach, zaś stosowne informacje w tym zakresie znajdują się w widocznym miejscu budynku jednostek Policji, jak również na posiadanych stronach internetowych. Istnieje także możliwość komunikowania się obywateli z Policją za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W zależności od indywidualnego zaangażowania ze strony kierownictwa poszczególnych komend czy komisariatów, w niektórych przypadkach możliwość kontaktu z interesantem istnieje niemalże bez względu na porę dnia.

Zgodnie natomiast z § 4 Regulaminu Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. z dnia 20 stycznia 2010 r. (z późn. zm.), Komendant Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. przyjmuje obywateli w sprawach skarg i wniosków w każdy poniedziałek w godzinach 10:00 – 18:00, a funkcjonariusze Zespołu Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli codziennie w godzinach służby, przy czym w poniedziałki do godziny 18:00, w ramach pełnionego dyżuru.

Tematem większości rozmów, przeprowadzanych z interesantami były uwagi o charakterze skarg na postępowanie policjantów. Przykładem minionych lat, najczęściej zgłaszanymi problemami były sprawy dotyczące:

- ✓ *niewłaściwego zachowania się policjanta w czasie wykonywania czynności służbowych,*
- ✓ *sposobu przeprowadzenia interwencji,*
- ✓ *niesłusznego uznania winnym spowodowania kolizji drogowej; wśród tej grupy były osoby wnoszące o anulowanie mandatu,*
- ✓ *konfliktów sąsiedzkich i rodzinnych,*
- ✓ *treści zeznań składanych przed sądem przez funkcjonariuszy, będących świadkami popełnianych przestępstw lub wykroczeń,*
- ✓ *sposobu załatwienia poprzednich skarg oraz terminów obowiązujących przy ich wyjaśnianiu.*

Należy również podkreślić, iż dość liczną grupę interesantów stanowiły – zgłaszające się wielokrotnie – osoby z różnymi zaburzeniami psychicznymi, którym Policja nie jest w stanie pomóc zgodnie z ich oczekiwaniami.

W toku prowadzonych rozmów (w tym - również telefonicznych) interesantów każdorazowo pouczano o możliwości złożenia skargi w przypadku uznania, iż dotychczasowe ustalenia nie są dla nich wystarczająco satysfakcjonujące.

W każdej sytuacji wymagającej bezpośredniej interwencji kontaktowano się telefonicznie z właściwą jednostką w terenie, celem skonfrontowania danych przekazanych przez interesanta ze stanem faktycznym. Udzielano również wyjaśnień oraz porad.

W większości przypadków zgłaszane informacje nie znajdowały swego potwierdzenia, co głównie wiąże się z nieznaną przez te osoby przepisów prawa, jak również subiektywnym poczuciem krzywdy wyrządzonej rzekomo przez policjanta.

W ramach przyjęć interesantów uzyskiwano także informacje, dotyczące popełniania przestępstw i wykroczeń. Sygnały te kierowano do właściwych merytorycznie jednostek Policji.

Wzorem lat ubiegłych, nadal wzbogacano formy kontaktów ze społeczeństwem. W większym stopniu zaangażowano do tego celu rzeczników prasowych, którzy upowszechniali problematykę pracy Policji w lokalnych środkach masowego przekazu.

W celu właściwej realizacji ustawowych zadań Policji oraz zapewnienia jej sprawnego działania, ukierunkowanego na wzrost zaufania społecznego, oprócz „*Telefonu Zaufania*” (służącego głównie do przyjmowania informacji o przestępstwach i ich sprawcach), dodatkowo funkcjonuje w garnizonie lubuskim „*Telefon 10 minut*”. Istotą tego *Telefonu* jest przekazywanie kierownictwu właściwej jednostki organizacyjnej Policji wszelkich sygnałów, dotyczących przedłużającego się czasu oczekiwania na przyjęcie zgłoszenia (zawiadomienia) o przestępstwie lub na informację o jej sprawcach.

Ocena przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg oraz wniosków

Za pozytywny uznać należy stopniowy spadek liczby skarg składanych na działalność i funkcjonowanie Policji. Pomimo tego, za prawdopodobną przyczynę składania skarg w dalszym ciągu uznać należy m.in.:

- ✓ wzrost świadomości prawnej obywateli i możliwości składania skarg, odwołań, zażaleń oraz dochodzenia własnych racji przed różnymi organami i instytucjami,
- ✓ rosnące poczucie wolności, swobód i praw obywatelskich,
- ✓ zwiększającą się demokratyzację życia społecznego.

Niemniej jednak, z roku na rok zauważalna jest poprawa poziomu prowadzonych postępowań wyjaśniających przez jednostki Policji szczebla miejskiego i powiatowego. Nie zmienia to faktu, iż jakość prowadzonych tych postępowań jest nadal zróżnicowana.

Praktyka utwierdza w przekonaniu, iż dobre wyniki są osiągnięte w tych jednostkach, w których kierownicy dużą uwagę poświęcają problematyce skargowej oraz właściwym osobom powierzyli rolę tzw. *koordynatorów skargowych*.

Odnosząc się natomiast do terminowości załatwiania spraw stwierdzić należy, iż zdecydowana większość postępowań kończona była w terminie jednego miesiąca, tj. zgodnie z wymogiem określonym w art. 237 § 1 k.p.k.

Stwierdzano również przypadki wyjaśniania tych skarg w terminie dłuższym od określonego w ww. artykule, przy czym każdorazowo pisemnie poinformowano skarżącego o niezałatwieniu sprawy w ustawowym terminie, wyznaczając jednocześnie nowy termin. Każda zwłoka w załatwieniu sprawy, spowodowana była koniecznością przeprowadzenia dodatkowych czynności, pozwalających na rzetelne wyjaśnienie kierowanych zarzutów. Odnosząc się natomiast do kwestii 1 sprawy tzw. *przeteterminowanej* (w tym przypadku 1 dzień zwłoki) to ustalono, że było to wynikiem niewłaściwego nadzoru prowadzącego postępowanie nad obiegiem dokumentacji, co skutkowało wysłaniem odpowiedzi po terminie – z funkcjonariuszem została przeprowadzona rozmowa instruktażowa. Zaplanowano również omówienie nieprawidłowości na szkoleniu funkcjonariuszy prowadzących postępowania skargowe w jednostce terenowej.

Zadania realizowane przez Zespół Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli KWP w Gorzowie Wlkp.

W 2012 r. funkcjonariusze Zespołu Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp., przeprowadzili 5 kontroli problemowych z zakresu problematyki skargowej, dokonując oceny prawidłowości realizowania tego zagadnienia przez:

- Komendę Powiatową Policji w Międzyrzeczu;
- Komendę Miejską Policji w Gorzowie Wlkp.;
- Komendę Powiatową Policji w Strzelcach Kraj.;
- Komendę Powiatową Policji w Słubicach;
- Komendę Miejską Policji w Zielonej Górze.

W trakcie kontroli oceniano prawidłowość stosowania przepisów obowiązujących w zakresie organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków, realizację wniosków wynikających z przeprowadzonych postępowań skargowych, nadzór przełożonych nad problematyką skargową, wykorzystanie zebranych materiałów oraz dokonanych ustaleń do podwyższenia poziomu funkcjonowania jednostki i indywidualnego wykonywania zadań służbowych. Poddano również sprawdzeniu wykonanie wniosków pokontrolnych, sformułowanych w wyniku poprzednich kontroli.

Wyniki przeprowadzonych kontroli pozwalają na stwierdzenie, iż na przestrzeni ostatnich 2 lat nastąpiła zdecydowana poprawa poziomu prowadzonych postępowań skargowych, szczególnie w zakresie merytorycznego wyjaśniania zarzutów podnoszonych w skargach, oceny prawnej czynności podejmowanych przez funkcjonariuszy stanowiących podmiot sprawy, gromadzonego materiału dowodowego, jak również formalnego dokumentowania wykonanych czynności.

Niemniej jednak (w pojedynczych przypadkach) stwierdzono pewne uchybienia, które w głównej mierze sprowadzały się do następujących kwestii:

- ✓ *niezawierania uzasadnienia prawnego w zawiadomieniu o odmownym załatwieniu skargi,*
- ✓ *nie informowania osoby wnoszącej skargi o treści art. 239 k.p.a.*
- ✓ *niewłaściwego wykorzystywania wniosków wynikających z prowadzonych postępowań, zmierzających docelowo do podnoszenia poziomu pełnienia służby,*
- ✓ *nieprzestrzegania terminów do załatwiania skarg określonych w k.p.a., wynikającego z nieterminowego przekazywania pism do ekspedycji,*
- ✓ *brak wskazania podstawy prawnej przedłużenia terminu przewidzianego do załatwienia sprawy określonego w k.p.a.*

Podkreślić przy tym należy, iż ww. uchybienia nie miały wpływu na merytoryczny sposób załatwienia poszczególnych zarzutów. Niemniej jednak, kierowników kontrolowanych jednostek zobowiązano do wzmożenia skutecznego nadzoru nad procedurą prowadzonych postępowań skargowych (głównie w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości).

Natomiast, w przypadku Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp., mając na uwadze poziom realizacji zadań wynikający z całokształtu problematyki skargowej, a w szczególności bardzo wysoki poziom prowadzenia postępowań wyjaśniających, wnioskowano o wyróżnienie funkcjonariusza *tzw. koordynatora skargowego* za ponad przeciętne zaangażowanie oraz wzorowe wypełnianie obowiązków służbowych w ww. zakresie.

Przykładem minionych lat, dążąc do podniesienia poziomu prowadzonych postępowań wyjaśniających, Wydział Kontroli KWP Gorzów Wlkp. pozostawiał do własnego wyjaśnienia skargi zawierające w swej treści poważniejsze zarzuty. Ponadto - w przypadku nadsyłania przez skarżącego do wiadomości KWP kopii skargi, wyjaśnianej przez jednostkę w terenie, prowadzone w tej sprawie

postępowanie było każdorazowo nadzorowane przez pracownika Wydziału Kontroli.

Wzorem lat ubiegłych - w kwestiach wątpliwych - zwracano się o zaopiniowanie sprawy do specjalistycznej komórki (głównie Wydziału Ruchu Drogowego oraz Wydziału Finansów), której stanowisko miało wpływ na merytoryczne rozstrzygnięcie skargi. Korzystano również z pomocy Zespołu ds. Prawnych KWP.

Na podstawie materiałów postępowań wyjaśniających, prowadzonych przez Wydział Kontroli KWP (oraz w ramach sprawowanego nadzoru) skierowano w sumie 16 wystąpień (w 2011 r. – 20) do kierowników poszczególnych jednostek lub komórek organizacyjnych tut. Komendy. Ich treść zawierała uwagi dot. merytorycznego jak i formalnego wyjaśnienia danej skargi, prawidłowości oceny dokonanego materiału, lecz również przypomnienie obowiązujących przepisów prawa, regulujących podjęte przez policjantów działania.

Bieżąca analiza materiałów kończących postępowania wyjaśniające, przesyłanych do wiadomości KWP (w przypadku skarg własnych jednostek) stanowiła również podstawę do instruktażu osób nadzorujących problematykę skargową, w razie stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie merytorycznego lub formalnego wyjaśnienia skargi. W zależności od wagi stwierdzonych uchybień, instruktaż taki odbywał się niezwłocznie w formie rozmów telefonicznych lub w formie pisemnej.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż poza wyżej wymienionymi działaniami Wydział Kontroli przygotował, w związku ze skargami ponownymi skierowanymi do Komendy Głównej Policji, także 11 stanowisk w przedmiotowych sprawach.

Przeprowadzone zostało również szkolenie w którym udział wzięli funkcjonariusze odpowiedzialni za nadzór nad problematyką skargową w jednostkach podległych, którego tematem były głównie zagadnienia omówione na odprawie koordynatorów skargowych Komend Wojewódzkich/Stołecznej Policji.

Sposób wykorzystania wniosków wynikających ze skarg potwierdzonych, w celu podniesienia jakości służby policjantów / jednostek Policji

Podkreślić należy, iż niezależnie od przedmiotu, skargi każdorazowo traktowane są jako potencjalne źródło informacji o istotnych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu jednostek oraz codziennej pracy policjantów i stanowią jedną z form oceny działalności danej jednostki Policji.

Uwzględniając powyższe - wzorem lat ubiegłych podejmowane były następujące działania zmierzające do zapobieżenia oraz zmniejszenia ilości skarg potwierdzonych:

- ✓ *w jednostkach terenowych problematyka skargowa poruszana była w toku okresowych szkoleń funkcjonariuszy;*
- ✓ *w uzasadnionych przypadkach (również w razie nie potwierdzenia podnoszonych zarzutów) wnioskowano o omówienie przedmiotowej sprawy z funkcjonariuszami danego pionu, celem wytknięcia stwierdzonych uchybień jak też przypomnienia prawidłowej procedury, zgodnej z obowiązującym stanem prawnym*
- ✓ *w każdym przypadku potwierdzenia skargi, kopię sprawozdania przesyłano właściwemu kierownikowi jednostki, z poleceniem realizacji wniosków końcowych (o sposobie ich wykonania pisemnie informowano Wydział Kontroli KWP);*

W 2012 r. w **1** przypadku (w 2011 r. - **7**), w wyniku stwierdzonych uchybień, wszczęto postępowania dyscyplinarne, w wyniku którego funkcjonariusz został uniewinniony od zarzucanego czynu. Wydane w tej sprawie orzeczenie, dotyczyło również innych uchybień nie związanych z postępowaniem skargowym.

Sporządzono natomiast łącznie **44 wystąpienia** (w 2011 r. – **77**), w wyniku których przeprowadzono **8** rozmów dyscyplinujących (w 2011 r. – **10**) oraz **11** – o charakterze instruktażowo-szkoleniowym (w 2011 r. – **67**).

Sposób realizacji wniosków i zaleceń wynikających z Analizy przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków w Policji w 2011 r.

Mając na uwadze wnioski i zalecenia wynikające z *Analizy (...)* za 2011 rok stwierdzić należy, iż kierownicy jednostek Policji w różnym stopniu monitorowali tryb i zasady przyjmowania, rozpatrywania i załatwienia skarg i wniosków w kierowanych przez siebie komendach.

W każdej jednostce Policji garnizonu lubuskiego wyznaczony jest *tzw. koordynator skargowy*, posiadający właściwą wiedzę i kwalifikacje do sprawowania merytorycznego nadzoru nad problematyką skargową.

W 2012 r. kontynuowano praktykę obejmowania bezpośrednim nadzorem lub przejmowania do bezpośredniego wyjaśnienia przez Zespół Skarg i Wniosków

Wydziału Kontroli KWP w Gorzowie Wlkp. bardziej skomplikowanych skarg.

Prezentowano także, w trakcie kwartalnych narad kadry kierowniczej tut. KWP z udziałem Komendantów jednostek terenowych, analizę problematyki skargowej w celu eliminacji uchybień i nieprawidłowości, a także przyczyn rodzących skargi.

Przekazywano do oceny prokuratury sprawy, zawierające elementy niezgodnego z prawem działania policjantów oraz budzące wątpliwości co do trybu ich rozpatrywania. Ponadto, w celu monitorowania zagadnienia jakim są postępowania skargowe zawierające zarzuty beczynności i opieszałości zarówno z III, jak i IV kategorii skarg, polecono, by o każdym przypadku złożenia takiej skargi informować Wydział Kontroli KWP w Gorzowie Wlkp., poprzez przesłanie jej za pośrednictwem faksu. Z chwilą zakończenia postępowania wyjaśniającego prowadzonego w sprawie skargi, zobowiązano do przesłania ww. Wydziału uwierzytelnionej kserokopii sprawozdania oraz dopowiedzi udzielonej skarżącemu.

Przeprowadzono również kontrole organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków oraz niezwłocznie reagowano na stwierdzone uchybienia w czynnościach podejmowanych przez funkcjonariuszy, o czym pisano na poprzednich stronach niniejszego opracowania.

Wnioski i zalecenia wynikające z analizy skarg

Dążąc do dalszego podnoszenia poziomu pełnionej służby przez funkcjonariuszy garnizonu lubuskiego, Wydział Kontroli Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. nadal prowadzi bieżące działania, polegające na:

- ✓ ***doskonaleniu** procedury prowadzonych postępowań wyjaśniających, celem rzetelnego, obiektywnego i terminowego rozpatrywania skarg, jak również gromadzenia pełnego materiału dowodowego;*
- ✓ ***przyjmowaniu** do bezpośredniego wyjaśniania skarg o dużym stopniu zawilości lub ciężarze gatunkowym;*
- ✓ ***kontynuowaniu** pracy szkoleniowej, z wykorzystaniem wniosków wynikających z przeprowadzanych postępowań wyjaśniających, z jednoczesnym niezwłocznym reagowaniem wobec policjantów winnych stwierdzonych uchybień;*
- ✓ ***inspirowaniu** funkcjonariuszy zajmujących się w terenie problematyką skargową do systematycznego podejmowania działań profilaktycznych,*

mających na celu dalsze zmniejszenie ilości oraz potwierdzalności składanych skarg;

- ✓ *okresowej kontroli podległych jednostek, umożliwiającej sprawowanie bieżącego nadzoru nad organizacją przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg.*

Wnioski końcowe:

1/ Zobowiązać komendantów miejskich i powiatowych Policji woj. lubuskiego oraz Dowódcę SPPP w Zielonej Górze do:

- ✓ *wykorzystania wniosków wynikających z niniejszej analizy w toku szkoleń, organizowanych dla podległych funkcjonariuszy;*
- ✓ *wzmoczenia skutecznego nadzoru nad poziomem prowadzonych postępowań wyjaśniających;*
- ✓ *omówienia problematyki skargowej za 2012 r. podczas narady rocznej, zorganizowanej w kierowanej jednostce, ze zwróceniem uwagi na przyczyny i źródła składania skarg oraz ich potwierdzania.*

O sposobie realizacji powyższego wniosku kierownicy w/wym. jednostek pisemnie poinformują Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. - za pośrednictwem tut. Wydziału Kontroli - niezwłocznie po jego wykonaniu.

2/ Z treścią niniejszego opracowania zapoznać Naczelnika Wydziału Komunikacji Społecznej KWP oraz Pełnomocnika Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. ds. Ochrony Praw Człowieka.

Integralną częścią analizy stanowi 12 załączników

AKCEPTUJĘ:

NACZELNIK
Wydziału Kontroli
KWP Gorzów Wlkp.
podinsp. Bogdan Spętany

Wykonano w 2 egz

Egz. nr 1 - Wydział Skarg i Wniosków Biura Kontroli

Komendy Głównej Policji

Egz. nr 2 - Wydział Kontroli

KWP w Gorzowie Wlkp.

Opr./Wyk. kom. Wioletta Rojewska